

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Культура наукової української мови
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра журналістики та філології
Розробник(и)	Ярова Алла Григорівна
Рівень вищої освіти	Третій рівень вищої освіти, НРК – 8 рівень, QF-LLL – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	1 тиждень протягом 1-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 3 кред. ЄКТС, 90 год. Для денної форми навчання 30 год. становить контактна робота з викладачем (30 год. практичних занять), 60 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 20 год. становить контактна робота з викладачем (20 год. практичних занять), 70 год. становить самостійна робота. Для вечірньої форми навчання 30 год. становить контактна робота з викладачем (30 год. практичних занять), 60 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для всіх освітніх програм спеціальності 076 "Підприємництво та торгівля"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасного конструктивного, фундаментального мислення та системи спеціальних знань у галузі наукової комунікації, лінгвістичного, лінгвокультурологічного та лінгвотрансакційного аналізу, а також здатності використовувати їх для побудови авторських стратегій і тактик у різножанрових текстах наукового стилю, фахових дискусіях, презентаціях результатів досліджень як у вітчизняному,

так і в міжнародному науковому дискурсі.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси

Тема 1 Мовна культура науковця

Культура наукової мови. Універсальний характер наукової мови. Наукове мовлення. Вияв рівнів мовної культури науковця (рівень мовної правильності, насиченості мовою, адекватного вибору, володіння фаховою метамовою). Виховання мовної культури науковця в Україні та за кордоном. Усна мова науковців. Комунікативно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу. Специфіка участі в дискусії. Науковий ідіостиль. Науковий діалог. Мовні електронні ресурси і використання їх у праці науковця. Візуальні засоби презентації наукового дослідження. Вимоги застосування мультимедійних технологій. Основні соціальні фактори впливу на формування української мовної особистості дослідника.

Тема 2 Сфера використання та основні функції наукового стилю

Підстили наукового стилю. Власне науковий підстиль і його жанри: наукова стаття, наукова монографія, кваліфікаційна робота, дисертація, доповіді, тези. Навчально-науковий підстиль і його жанри: лекції, навчально-методичні видання (підручники, посібники, конспекти і т. ін.). Науково-популярний підстиль і його жанри. Науково-діловий підстиль і його жанри: технічна документація (контракт, інструкція, науковий звіт, службовий лист, статут, положення). Науково-інформативний підстиль і його жанри: реферат, реферативний огляд, анотація, патентний опис. Науково-довідковий підстиль і його жанри: словники, довідники, каталоги. Наукова замітка, наукова рецензія, відгук. Науковий огляд, науковий портрет, наукова біографія та ін. Традиційні стильові ознаки наукової мови (абстрагованість, інформаційна насиченість, ясність і об'єктивність викладу, коректність, логічна послідовність, монологічний характер викладу, діалогічність, лінійність, точність та однозначність, лаконічність, доказовість, переконливість, аналіз, синтез, аргументованість, нейтральність). Образність та експресивність у науковому стилі. Функції наукової мови.

Модуль 2. Культура писемного наукового мовлення

Тема 3 Мовні засоби української наукової мови

Фонетико-інтонаційні особливості усної форми наукового стилю. Комунікативні властивості наукової мови. Засоби милозвучності української мови. Лексичні особливості наукової мови. Широке використання слів з абстрактним значенням, термінологічної лексики, запозичених слів. Уживання слів у прямому значенні. Відсутність розмовних, просторічних, емоційно та експресивно забарвлених слів. Наукова термінологія. Основні вимоги до термінів. Особливості синонімії в термінології. Відмінність термінів від професіоналізмів і професійних жаргонізмів. Доцільність використання у фаховому мовленні іншомовної лексики. Українські відповідники до запозичених термінів. Лексичні помилки: змішування паронімів, мовленнєва недостатність і надмірність. Фразеологізована термінологія і кліше. Скорочення, аббревіатури в науковому тексті. Загальні правила цитування. Редагування наукових текстів.

Тема 4 Граматичні особливості наукового тексту

Морфологічні особливості наукового тексту. Синтаксис наукового мовлення. Активні та пасивні конструкції на -но, -то на означення результативності. Особливості вживання складносурядних і складнопідрядних речень у науковому стилі. Порушення принципу узгодження, керування, зв'язку між підметом і присудком. Помилки в побудові речень з дієприслівниковим зворотом, у реченнях з однорідними членами. Форми передачі чужої мови в науковому стилі. Граматичні помилки.

Тема 5 Властивості і структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів

Науковий текст як комунікативний блок. Комунікативно-прагматична специфіка наукових текстів. Структурні елементи наукового тексту. Причиново-наслідкові зв'язки між компонентами. Функції структурних елементів наукового тексту. Аспекти розгляду наукового тексту: змістовий, структурний, прагматичний. Властивості наукового тексту. Різновиди наукових текстів: академічні, навчальні, енциклопедичні. Власне наукові тексти: науково-теоретичні і науково-експериментальні.

Тема 6 Композиція писемного наукового тексту

Технологія аналізу наукового тексту. Поняття композиції в науковому тексті. Основні компоненти композиції. Поділ тексту на абзаци. Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту. Структурні особливості абзацу. Сміслова закінченість абзацу. Класична форма абзацу: формулювання теми, її розробка, висновки. Єдність змісту і логічна послідовність викладу. Зв'язок речень в абзаці і в тексті. Типи і засоби зв'язку. Смісловий аналіз речення. Інформативний центр речення. Розташування нової інформації. Наукова стаття: структурно-змістові компоненти і вимоги до написання. Мова і стиль анотації, ключові слова. Мова і стиль рецензії. Науковий відгук.

Тема 7 Компресія наукового тексту

Особливості конспектування: опорні слова, способи викладу матеріалу, його структурування. Графічні засоби оформлення конспекту. Анотування наукового джерела. Елементи анотації. Ключові слова для анотації. Види анотацій. Мовні стандарти для складання анотації. Типові помилки при складанні анотацій. Реферування наукового джерела. Класифікація рефератів. Вимоги до тексту реферату. Основні способи реферативного викладу тексту.

Модуль 3. Культура усної наукової комунікації

Тема 8 Структура, етапи підготовки наукового повідомлення

Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, повідомлення, виступу. Основні структурні елементи виступу. Етапи підготовки наукового виступу. Підготовка виступу з опорою на текст. Опанування тексту риторично. Тренування виступу. Проведення хронометражу виступу. Внесення необхідних уточнень і виправлень у текст виступу. Публічне виголошення доповіді. Психологічні й логічні паузи у виступі. Техніка мовлення, дихання, голос, дикція, темп, паузи, інтонація, наголос. Потенційна мова жестів. Дотримання регламенту виступу. Контакт з аудиторією. Міміка і жестикуляція. Характер концентрації уваги, основні причини її ослаблення. Комп'ютерна презентація наукового виступу.

Тема 9 Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії

Монологічні (доповідь, повідомлення, виступ) та діалогічні (наукова бесіда, дискусія) жанри усного наукового мовлення. Наукові конференції, наукові дискусії, творчі диспути як засіб вияву культури наукової мови. Правила коректного ведення дискусії. Наукова полеміка. Коректні полемічні прийоми. Вербальні й невербальні засоби встановлення підтримки контакту оратора з аудиторією. Емоційність і коректність виступу. Основні види аргументів. Етикет публічного захисту наукової роботи. Мовна поведінка здобувача.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Брати участь у розширених дискусіях та дебатах на професійні/академічні теми з розумінням і врахуванням особливостей родів та жанрів сучасного наукового мовлення, аспектів культури наукової мови, умов ефективного наукового та науково-навчального спілкування.
РН2	Робити чіткі структуровані повідомлення в усній та письмовій формах, розробляти презентації з професійних та академічних тем, деталізуючи окремі положення змісту та використовуючи основні мовні елементи зв'язку для організації висловлювання в чіткій зв'язний текст у наукових та навчальних публікаціях.
РН3	Створювати наукові та навчальні тексти з відповідної тематики, розгортаючи, підтримуючи та деталізуючи погляди результатами власних досліджень, наводячи аргументи і приклади з урахуванням властивостей і структурно-сміслових компонентів наукових текстів різних стилів та основних норм сучасної української літературної мови.
РН4	Трансформувати створений автором писемний науковий текст у його усно-інформаційний різновид, пристосований до сприймання в аудиторії. Здійснювати наукове редагування та саморедагування відповідно до мовностилістичних ресурсів української літературної мови для кваліфікованого відображення результатів дослідження у наукових публікаціях
РН5	Знаходити та критично осмислювати необхідну інформацію, використовуючи основні засоби кодифікації (словники, довідники), бібліотечні каталоги, наукові журнали (у т.ч. інтернет-ресурси) тощо, узагальнювати й синтезувати ідеї з різних типів текстів (напр., з наукових статей, дослідницьких проєктів), з дотриманням норм академічної етики та доброчесності, складати відгуки й рецензії на наукові роботи.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 076 Підприємництво та торгівля:

ПР6	Приймати ефективні, етичні та соціально відповідальні рішення, забезпечувати лідерство, автономність та міжособистісну взаємодію у їх реалізації в професійній діяльності.
ПР11	Вільно презентувати, обговорювати державною та іноземною мовами результати досліджень, наукові та/або прикладні проблеми підприємництва.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
СН2	Здатність працювати в міжнародному контексті.
СН3	Здатність працювати автономно.
СН5	Здатність розробляти проекти та управляти ними.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Мовна культура науковця
Пр1 "Мовна культура науковця" (денна) Наукова мова як комунікативний феномен. Культура мови і мовний етикет. Науковий ідіостиль. Сфера використання та основні функції наукового стилю. Підстили наукового стилю. Підготовка зразків власне наукового, науково-популярного, науково-навчального, науково-інформативного, науково-ділового та інших підstilів наукового стилю. Обґрунтування плану-проспекту власної дисертаційної праці. Характеристика жанрових особливостей зразків наукових текстів.
Пр1 "Мовна культура науковця" (вечірня) Наукова мова як комунікативний феномен. Культура мови і мовний етикет. Науковий ідіостиль. Сфера використання та основні функції наукового стилю. Підстили наукового стилю. Підготовка зразків власне наукового, науково-популярного, науково-навчального, науково-інформативного, науково-ділового та інших підstilів наукового стилю. Обґрунтування плану-проспекту власної дисертаційної праці. Характеристика жанрових особливостей зразків наукових текстів.
Пр1 "Мовна культура науковця" (заочна) Наукова мова як комунікативний феномен. Культура мови і мовний етикет. Науковий ідіостиль. Сфера використання та основні функції наукового стилю. Підстили наукового стилю. Підготовка зразків власне наукового, науково-популярного, науково-навчального, науково-інформативного, науково-ділового та інших підstilів наукового стилю. Обґрунтування плану-проспекту власної дисертаційної праці. Характеристика жанрових особливостей зразків наукових текстів.
Тема 3. Мовні засоби української наукової мови

Пр2 "Мовні засоби української наукової мови. Лексичні особливості" (денна)

Традиційні стильові ознаки наукової мови. Мовні засоби української наукової мови. Наукова термінологія. Лексичні помилки. Фразеологізована термінологія і кліше. Добирання зразків наукового стилю (підстилю), який допускав би використання експресивних елементів. Підготовка термінологічного словника. Добирання прикладів використання спеціальної термінології з наукових текстів зі спеціальності. Коментування її особливостей щодо походження. Укладання списку найтипівіших скорочень та абrevіатур, які використовують у наукових працях зі спеціальності аспіранта.

Пр2 "Мовні засоби української наукової мови. Лексичні особливості" (вечірня)

Традиційні стильові ознаки наукової мови. Мовні засоби української наукової мови. Наукова термінологія. Лексичні помилки. Фразеологізована термінологія і кліше. Добирання зразків наукового стилю (підстилю), який допускав би використання експресивних елементів. Підготовка термінологічного словника. Добирання прикладів використання спеціальної термінології з наукових текстів зі спеціальності. Коментування її особливостей щодо походження. Укладання списку найтипівіших скорочень та абrevіатур, які використовують у наукових працях зі спеціальності аспіранта.

Пр2 "Мовні засоби української наукової мови. Лексичні особливості." (заочна)

Традиційні стильові ознаки наукової мови. Мовні засоби української наукової мови. Наукова термінологія. Лексичні помилки. Фразеологізована термінологія і кліше. Добирання зразків наукового стилю (підстилю), який допускав би використання експресивних елементів. Підготовка термінологічного словника. Добирання прикладів використання спеціальної термінології з наукових текстів зі спеціальності. Коментування її особливостей щодо походження. Укладання списку найтипівіших скорочень та абrevіатур, які використовують у наукових працях зі спеціальності аспіранта.

Тема 4. Граматичні особливості наукового тексту

Пр3 "Граматичні особливості наукового тексту" (денна)

Морфологічні особливості наукового тексту. Розгляд актуальних проблем (монологічні висловлювання аспірантів, реферати, презентації тощо). Виконання практичних завдань.

Пр3 "Граматичні особливості наукового тексту" (вечірня)

Морфологічні особливості наукового тексту. Розгляд актуальних проблем (монологічні висловлювання аспірантів, реферати, презентації тощо). Виконання практичних завдань.

Пр3 "Граматичні особливості наукового тексту" (заочна)

Морфологічні особливості наукового тексту. Розгляд актуальних проблем (монологічні висловлювання аспірантів, реферати, презентації тощо). Виконання практичних завдань.

Пр4 "Синтаксичні особливості наукового тексту" (денна)

Розгляд актуальних проблем (монологічні висловлювання аспірантів, реферати, презентації тощо). Виконання практичних завдань.

<p>Пр4 "Синтаксичні особливості наукового тексту" (вечірня)</p> <p>Розгляд актуальних проблем (монологічні висловлювання аспірантів, реферати, презентації тощо). Виконання практичних завдань.</p>
<p>Пр4 "Синтаксичні особливості наукового тексту" (заочна)</p> <p>Розгляд актуальних проблем (монологічні висловлювання аспірантів, реферати, презентації тощо). Виконання практичних завдань.</p>
<p>Тема 5. Властивості і структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів</p>
<p>Пр5 "Властивості і структурно-сміслові компоненти наукового тексту" (денна)</p> <p>Аналіз зразків автореферату та дисертаційної праці зі спеціальності. Підготовка презентації нових вимог до оформлення дисертації.</p>
<p>Пр5 "Властивості і структурно-сміслові компоненти наукового тексту" (вечірня)</p> <p>Аналіз зразків автореферату та дисертаційної праці зі спеціальності. Підготовка презентації нових вимог до оформлення дисертації.</p>
<p>Пр5 "Властивості і структурно-сміслові компоненти наукового тексту" (заочна)</p> <p>Аналіз зразків автореферату та дисертаційної праці зі спеціальності. Підготовка презентації нових вимог до оформлення дисертації.</p>
<p>Пр6 "Основні вимоги щодо оформлення списку використаних джерел" (денна)</p> <p>Укладання (згідно з ДСТУ 8302:2015), власного списку використаних джерел, який супроводжуватиме дисертаційну та інші наукові праці. Ознайомлення з іншими стилями цитування, дозволеними МОН, та програмами й сервісами для автоматизації цитування і впорядкування наукової літератури.</p>
<p>Пр6 "Основні вимоги щодо оформлення списку використаних джерел" (вечірня)</p> <p>Укладання (згідно з ДСТУ 8302:2015), власного списку використаних джерел, який супроводжуватиме дисертаційну та інші наукові праці. Ознайомлення з іншими стилями цитування, дозволеними МОН, та програмами й сервісами для автоматизації цитування і впорядкування наукової літератури.</p>
<p>Пр6 "Редагування наукових текстів" (заочна)</p> <p>Презентація основних зразків наукових покликань і перепокликань. Аналіз загальних правил цитувань. Редагування запропонованих наукових праць. Взаєморедагування наукових текстів аспірантів.</p>
<p>Пр7 "Редагування наукових текстів" (денна)</p> <p>Презентація основних зразків наукових покликань і перепокликань. Аналіз загальних правил цитувань. Редагування запропонованих наукових праць. Взаєморедагування наукових текстів аспірантів.</p>

<p>Пр7 "Редагування наукових текстів" (вечірня)</p> <p>Презентація основних зразків наукових покликань і перепокликань. Аналіз загальних правил цитувань. Редагування запропонованих наукових праць. Взаєморедагування наукових текстів аспірантів.</p>
<p>Тема 6. Композиція писемного наукового тексту</p>
<p>Пр7 "Композиція писемного наукового тексту" (заочна)</p> <p>Характеристика композиції запропонованих дисертаційних праць. Презентація композиції власної дисертації. Написання наукової статті.</p>
<p>Пр8 "Композиція писемного наукового тексту. Наукова стаття" (денна)</p> <p>Характеристика композиції запропонованих дисертаційних праць. Презентація композиції власної дисертації. Написання наукової статті.</p>
<p>Пр8 "Композиція писемного наукового тексту" (вечірня)</p> <p>Характеристика композиції запропонованих дисертаційних праць. Презентація композиції власної дисертації. Написання наукової статті.</p>
<p>Пр9 "Мова і стиль рецензії. Науковий відгук" (денна)</p> <p>Написання рецензії на наукову статтю, дотичної до дисертаційної праці аспіранта. Аналіз структурно-композиційних компонентів, мови і стилю відгуку офіційного опонента на дисертаційну працю з однойменної (або дотичної) зі спеціальності аспіранта.</p>
<p>Пр9 "Мова і стиль рецензії. Науковий відгук" (вечірня)</p> <p>Написання рецензії на наукову статтю, дотичної до дисертаційної праці аспіранта. Аналіз структурно-композиційних компонентів, мови і стилю відгуку офіційного опонента на дисертаційну працю з однойменної (або дотичної) зі спеціальності аспіранта.</p>
<p>Тема 7. Компресія наукового тексту</p>
<p>Пр9 "Тези" (заочна)</p> <p>Основні вимоги до тексту тез. Обговорення типових помилок у складанні тез. Аналіз зразків тез. Трансформування запропонованих наукових текстів до рівня тез. Підготовка тез до наукової конференції.</p>
<p>Пр10 "Компресія наукового тексту. Анотування наукового джерела" (денна)</p> <p>Реферування запропонованих наукових текстів. Аналіз особливостей автореферування на прикладі авторефератів дисертацій зі спеціальності. Редагування та підготовка анотацій за тематикою аспірантських досліджень.</p>
<p>Пр10 "Компресія наукового тексту" (вечірня)</p> <p>Реферування запропонованих наукових текстів. Аналіз особливостей автореферування на прикладі авторефератів дисертацій зі спеціальності. Редагування та підготовка анотацій за тематикою аспірантських досліджень.</p>

<p>Пр11 "Тези" (денна)</p> <p>Основні вимоги до тексту тез. Обговорення типових помилок у складанні тез. Аналіз зразків тез. Трансформування запропонованих наукових текстів до рівня тез. Підготовка тез до наукової конференції.</p>
<p>Пр11 "Тези" (вечірня)</p> <p>Основні вимоги до тексту тез. Обговорення типових помилок у складанні тез. Аналіз зразків тез. Трансформування запропонованих наукових текстів до рівня тез. Підготовка тез до наукової конференції.</p>
<p>Пр12 "Наукові конференції як засіб вияву культури наукової мови" (денна)</p> <p>Аналіз тематики та документації наукової конференції зі спеціальності. Розроблення власних варіантів проведення подібних заходів.</p>
<p>Пр12 "Наукові конференції як засіб вияву культури наукової мови" (вечірня)</p> <p>Аналіз тематики та документації наукової конференції зі спеціальності. Розроблення власних варіантів проведення подібних заходів.</p>
<p>Тема 8. Структура, етапи підготовки наукового повідомлення</p>
<p>Пр9 "Структура, етапи підготовки наукового повідомлення" (заочна)</p> <p>Підготовка до публічного виголошення доповіді (повідомлення, виступу) за темою дисертаційної праці. Взаємооцінювання доповіді (виступу)</p>
<p>Пр13 "Структура, етапи підготовки наукового повідомлення" (денна)</p> <p>Підготовка до публічного виголошення доповіді (повідомлення, виступу) за темою дисертаційної праці. Взаємооцінювання доповіді (виступу).</p>
<p>Пр13 "Структура, етапи підготовки наукового повідомлення" (вечірня)</p> <p>Підготовка до публічного виголошення доповіді (повідомлення, виступу) за темою дисертаційної праці. Взаємооцінювання доповіді (виступу)</p>
<p>Пр14 "Електронна презентація наукового виступу" (денна)</p> <p>Підготовка електронної презентації наукового виступу за темою дисертації аспіранта.</p>
<p>Пр14 "Електронна презентація наукового виступу" (вечірня)</p> <p>Підготовка електронної презентації наукового виступу за темою дисертації аспіранта.</p>
<p>Тема 9. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії</p>
<p>Пр10 "Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії" (заочна)</p> <p>Аналіз доповідей наукових конференцій за критеріями методології, концепції, актуальності, новизни, висновків та відповідного мовного оформлення</p>

<p>Пр15 "Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії" (денна)</p> <p>Аналіз доповідей наукових конференцій за критеріями методології, концепції, актуальності, новизни, висновків та відповідного мовного оформлення</p>
<p>Пр15 "Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії" (вечірня)</p> <p>Аналіз доповідей наукових конференцій за критеріями методології, концепції, актуальності, новизни, висновків та відповідного мовного оформлення</p>

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Практикоорієнтоване навчання
МН2	Самостійне навчання
МН3	Проектне навчання
МН4	Електронне навчання
МН5	Навчання на основі досліджень (RBL)

Практичні заняття мають як традиційну форму проведення, академічного типу, так і форму наукової конференції, науково-практичного семінару, дискусії, тематичного обговорення тощо. Завдання спрямовані на формування у здобувачів здатності працювати з науковими текстами; розвивати уміння й навички мовно-стилістичного аналізу; аргументоване оцінювання наукового мовлення в різних комунікативних ситуаціях; презентацію себе як науковця, ведення наукового діалогу та дискусії. Оскільки програма курсу не передбачає лекційних занять, то окремі питання, що потребують теоретичних знань, будуть винесені на самостійне опрацювання/повторення та розглядатимуться на практичних заняттях. Доречною буде робота з онлайн-джерелами, вебфорумами, електронними науковими журналами. Усі роботи повинні бути виконані самостійно. Вони не мають містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації. У разі залучення до виконання завдань даних із відкритих джерел чи штучного інтелекту слід обов'язково вказати це.

Під час проведення практичних занять аспіранти отримують навички комунікації, лідерства, уміння працювати в команді, здатність логічно, системно й креативно мислити; навички письмової та усної наукової комунікації, аргументування, уміння виражати ідеї в письмовій формі українською та англійською мовами. Підготовка презентацій за темою наукової роботи допоможе здобувачам розвивати навички критичного мислення, самооцінювання, синтезу та аналізу. Підготовка до написання академічних текстів на базі власного дослідження розвиває у здобувачів навички самостійного навчання, продукування нових ідей, активізуючи як теоретичні знання з теми, так і практичні вміння вільно й аргументовано викладати думки з наукової проблематики, використовуючи відповідну українську й англійську лексику.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Моделювання зв'язних наукових текстів різних жанрів, у тому числі з використанням інформаційних технологій.
НД2	Трансформування створеного автором писемного наукового тексту в його усноінформативний різновид.
НД3	Здійснення наукового редагування та саморедагування відповідно до мовностилістичних ресурсів української літературної мови.
НД4	Виступ з презентацією (мікропроект за темою дисертації).
НД5	Самостійна робота: аналіз, добирання матеріалу та підготовка до написання наукових текстів, усних повідомлень та презентацій на тему дисертації

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування й усні коментарі викладача за його результатами	Оцінка структури й композиції презентованого матеріалу, нормативності мовних засобів, уміння взаємодіяти з аудиторією.	Останній тиждень модуля	Обговорення після презентації

МФО2 Захист презентацій та наукових текстів різних жанрів	Ідеться про оцінювання здатності здобувача подавати науковий матеріал на різних рівнях складності, уміння співвідосити рівень підготовки аудиторії і представленого тексту.	2 тижні	Індивідуальний аналіз у вигляді письмового коментаря викладача через особистий кабінет; загальна усна характеристика під час практичного заняття.
МФО3 Перевірка й оцінювання творчих та дискусійних завдань (практичних кейсів, доповідей тощо)	Здобувачі представляють виконані завдання на практичному занятті, після чого розпочинається обговорення. Деякі види виконаних завдань надсилають для перевірки викладачеві.	1 тиждень	Письмовий коментар через особистий кабінет, усний аналіз на практичному занятті.
МФО4 Взаємооцінювання (peer assessment)	Здобувачі оцінюють письмові роботи один одного.	1 тиждень	Письмовий коментар щодо відредагованого тексту
МФО5 Самостійне виконання здобувачами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Здобувачі на базі проведених досліджень і описаних у статтях результатів готують усні виступи відповідно до заданих ситуацій - наукова конференція, подійна дискусія, науково-популярна програма тощо.	1 тиждень	Обговорення в групі та коментарі учасників, настанови викладача.

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Оцінювання письмових робіт	Оцінюється здатність здобувачів класифікувати наукові тексти з досліджуваної проблеми за підстилями та жанрами на підставі бібліографічних описів та мовних засобів; володіння жанровими науковими стандартами.	1 тиждень	Письмовий коментар викладача щодо виконаного завдання здобувач отримує через особистий кабінет, а усний аналіз під час практичного заняття.

МСО2 Укладання бібліографії до власного наукового дослідження	Здобувачі самостійно добирають літературу до свого наукового дослідження. Вивчають різні стилі цитування. Джерела оформляють відповідно до вимог національного стандарту чи одного із затверджених стилів.	Протягом 5 тижнів	Письмовий коментар викладача через особистий кабінет
МСО3 Презентація за темою дисертації	Здобувачі представляють тему власного наукового дослідження, формулюють актуальність, предмет, мету, завдання дослідження, а також обґрунтовують методи.	2 тижні	Обговорення в групі та з викладачем під час практичного заняття.
МСО4 Підсумковий контроль: захист мініпроєкту за темою дисертації	Здобувачі виголошують доповідь за результатами дослідження одного з аспектів своєї наукової проблеми.	Останній тиждень навчального модуля	Обговорення на практичному занятті після презентації.
МСО5 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)	Здобувачі отримують наукові тексти чи їх фрагменти для редагування на дотримання мовностилістичних та логічно-структурних норм. Результати подають у вигляді презентації, обґрунтовують внесені зміни.	1 тиждень	Коментар і настанови викладача під час практичного заняття або письмовий коментар через особистий кабінет здобувача.

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
1 семестр	100 балів		
МСО1. Оцінювання письмових робіт	30		
написання наукової статті або тез до конференції	10	6	Так
написання анотації власне наукового стилю	10	6	Так
написання відгуку або рецензії на текст наукового жанру	10	6	Так
МСО2. Укладання бібліографії до власного наукового дослідження	15		
	15	6	Так
МСО3. Презентація за темою дисертації	15		

		15	6	Так
МСО4. Підсумковий контроль: захист мініпроєкту за темою дисертації		25		
		25	12	Ні
МСО5. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		15		
		15	7	Так

Форма підсумкового контролю - залік

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди, а також технології онлайнного навчання.
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі, зокрема технології для онлайнного навчання.
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо), а також технології онлайнного навчання.
ЗН4	Онлайнві генератори покликань
ЗН5	Онлайнві редактори текстів

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Основи наукового мовлення: навчальний посібник:/ С.А. Бронікова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р І. Ленди. Київ: ЦУЛ. 2022. 252 с.
2	Ревуцька С. К., Шапран Д. П., Зінченко В. М. Наукова українська мова: конспект лекцій. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 119 с.
3	Український правопис. НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. Київ: Наукова думка, 2019. 92 с
Допоміжна література	
4	Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ, 2019. 207 с.
5	Горошкіна О. М., Шутова Л. І. Науковий текст: особливості мови та стилю: навчально-методичний посібник для аспірантів. Луганськ: Світанок, 2013. 138 с.
6	Плотницька, Інна. Основи наукового мовлення. Київ: Центр навчальної літератури. 252 с.
7	Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. К.: ВД «Києво-Могилянська академія». 2016. 627с.

8	Ярова А.Г. Українська наукова мова: на шляху до "суспільства знань". Philological sciences, intercultural communication and translation studies: an experience and challenges : conference proceedings, April 23-24, 2021. Vol. 1. Czestochowa : "Baltija Publishing", 2021. P. 84-91
9	Ярова А.Г. Науковий дискурс Стефана Таранушенка (на матеріалі текстів харківського періоду). Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика. Т. 32 (71). № 4. 2021. С. 57-65
10	Онуфрієнко, Галина. Науковий стиль української мови. Навчальний посібник з алгоритмічними приписами. Київ: Центр навчальної літератури. 2021. 426 с.
11	Dahlstrom, M F. The narrative truth about scientific misinformation. PNAS. 118(15) e1914085117. https://doi.org/10.1073/PNAS.1914085117
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
12	Електронна версія українського правопису. URL: https://2019.pravopys.net
13	Український словник онлайн, тлумачний, російсько-український, орфографічний словник, український словник синонімів, український тлумачний словник, російсько-український словник, енциклопедія, правопис. URL: www.rozum.org.ua .
14	http://www.mova.info
15	https://ukr-mova.in.ua
16	http://www.novamova.com.ua
17	http://kultura-movy.wikidot.com
18	http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com
19	Електронні словники. URL: http://termin.com.ua .
20	Сайт видавництва «Літопис»: Видання наукової літератури з культури, філософії, історії, філології, економіки, перекладної літератури гуманітарного, природничого напрямків. URL: www.litopys.lviv.ua .
21	https://slovyk.ua